

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

Taller del famós pintor francés Boulanger

CRÓNICA

De tot arréu arriban notícias desconsoladoras. La meytat de l' Europa está malalta del *trancasso*, del *dengue*, de la *influenza*, de la *grippe*... en fi, 'l nom depén de la terra que la sofreix, que per lo que respecta á la enfermetat si fa ó no fa per tot arréu es igual... Pero es tan aficionada á viatjar, la remalehida, que de cada país que *favoreix* ab la séva visita, se 'n emporta com á recort una denominació especial.

A la terra dels macarróns, li han donat lo nom de *influenza*... Al país del *can-can* l' han designada ab la paraula *grippe*... Lo títol de *déngue* devia donarli una criolla americana... Lo nom de *trancazo* per forsa havia de posarli un padri *aragonés*.

Talment jo estieh per dir que aquest es en realitat lo nom que millor li quadra... *Trancasso*... *garrotada*... y qui la rebi que gemegui!

Son tants, avuy los que gemegan á conseqüencia del tal *trancasso*!... Y no obstant la Sra. Epidemia 's mostra generalment més benigna ara que dos anys enrera, al fer sa reaparició sobtada, capolant ossos y agitant ab furia l' arbre de la vida, del qual caygué un gros estenall de fruyta madura ó tarada... ¿No se 'n recordan?... ¡Era un horror!

Avuy s' insinúa ab forts costipats... Res de capolaments... Ab que 'ls mortals la saludin ab un coro general d' estornuts y estossegant de valent se dóna per contenta y satisfeta.

Tothom s' humanisa, fins lo *Trancasso*.

Tothom... menos en Cánovas y 'ls séus companys de ministeri, 'ls quals atacan ab gran furia 'l portamonedas dels pobres espanyols... y encare que sembla que respectin l' aparato respiratori, ab tants pagos, tributs é impostos, la veritat es que no 'ns deixan respirar.

*
* *

Ara surten los alemanys, y pretenen que 'l *Dengue* es un microbi.

Pfeiffer, gendre del famós Coch, assegura haverlo cassat.

Si 'l sogre va descobrir lo microbi del Cólera, 'l gendre no ha de ser menos, descubrint lo microbi de la *Grippe*.

Y ja 'l tenim observant ab atenció com ho fa per alimentarse, per trasladarse de un puesto al altre y per reproduhirse; de quins medis se val per atormentar al próxim, y de quins medis pot valerse l' home per desferse d' ell, ó quan menos per desarmarlo.

Ja veurán com ara vindrá alló dels cultius y de las vacunacions, es dir, tot aquell sistema que s' ha intentat aplicar á totas las dolencias hagudas y per haver, y que de preponderar convertiria al home, més bé qu' en un ser de rahó, com deyan los filósofs, en un *ser* exclussivament *vacunable*.

De manera que la Doctrina medicinal dirá:

—¿Per quin fi es creat l' home?

—Pera ser vacunat en totas las formas y segóns tots los sistemas.

*
* *

Pero 'l *trancasso* acostuma á revestir certas formas que per la séva naturalesa especial escapan á totas las disquisicions y probaturas dels metjes y químichs, y á tots los traballs de laboratorí.

Ja avants he insinuat lo *trancasso* polítich y económich que simbolisan en Cánovas y 'ls conservadors.

¿Per qué no hem de parlar una mica del *trancasso* literari?

Tots los que de literatura catalana s' ocupan, s' haurán enterat sens dupte de la polémica que ha comensat á suscitar-se entre la revista *L' Avenç* y 'l semanari *La Veu de Catalunya*, á propòsit de qüestions ortogràficas.

Fins ara no s' ha sentit més que l' espatech de dos garrots que topan... Del xoch no n' ha sortit la llum.

L' Avenç ha iniciat la reforma ortogràfica del català modern, ab una constancia verdaderament perfidiosa. Ha revestit lo séu treball de pretensions científicas, que per lo menos denotan alguna afició al estudi; y en la revista y en algunas conferencias han fet sos redactors ab gran tenacitat la propaganda del séu sistema.

Sens entrar en lo fons dels intrincats problemas que han suscitat los redactors de *L' Avenç*, haig de confessar que 'l conjunt del seu treball me sembla vingut massa saptadament per imposarse de bonas á primeras. Com tota reforma, *fa extrany*. Y com siga qu' en materias ortogràficas, l' us generalment admés, exerceix sobre 'ls qu' escribim una gran influencia, crech jo que ha de passar llarch temps, avants de que moltes reformas ortogràficas per ells preconisadas, l' us general las admeti.

Els mateixos compendrán la gran forsa que té l' us corrent, si es cert com m' asseguran que més de una vegada s' ha presentat algú á l' administració de aquella revista, demanant tal ó qual número de *L' Avenç*. Aixó vol dir que la resurrecció de la *ç* encare que gramaticalment puga ser molt lògica, en la pràctica, y sobre tot tractantse del català modern, resulta sumament inoportuna.

Al fer aquestas consideracions consti que no pretench censurar ni molt menos, als que guiats pèl millor desitj del mon, s' han imposat un treball penosíssim y sempre digne de aplauso.

Per no haverho comprés aixís, s' ha suscitat la polémica á que 'm referia poch há, entre *L' Avenç* y *La Veu de Catalunya*.

Dirigeix aquest últim periódich lo canonge Collell, poeta de brahó, batallador de mena, verdader trabucaire literari. Donchs mirinlo aquí: ja 's quadra davant de *L' Avenç*, ja s' arremanga la sotana, perque no li trabi 'l moviments, y roig de santa indignació exclama:

—¿Qué féu desventurats!... Ab lo vostre sistema ortogràfich estèu *castrant* l' idioma.

¡*Castrant!* Aquesta paraula, la veritat, no fa canonje; pero observin que ja avants haviam quedat en que s' arremangava la sotana per no semblarho.

Y al sentirse atacat surt lo director de *L' Avenç*, lo Sr. Massó, que segóns lo séu sistema ortogràfich hauria de dirse *Maçó*, y las emprén contra 'l canonje, tractantlo de vos, quan en lo fons de lo que diu, en realitat, lo tractá de tú, y encare ab prou feynas.

Lo Sr. Massó retxassa 'ls atachs y ab la punta del bastó tira algunas estocadas á fons, demostrant entre otras cosas que 'l canonje vigatá en las pocas paraulas que ha escrit ha incorregut en una munió de contradiccions ortogràficas, lo qual agrava molt la séva situació. ¿Qué entén ell de ortografia catalana per atacar com ho fa als que la estudian, baix una base científica?

Y 's presenta de nou lo canonje Collell, y ab lo séu habitual llenguatge afirma que 'l Sr. Massó, en lloch de darli alguna rahó científica *eructa una reconada de bilis*.

En aquest punt ha arribat lo desarrollo de aquest verdader *trancasso* literari.

¡COSAS DEL SR. ALEU!

No se si m' han enganyat,
pero jo he sentit á di
que en lo día dels *Tres Toms*
l' Aleu pensa sortí axí.

Me sembla á mi que la enfermetat será llarga y de difícil curació.

L' any passat, recordo que vaig fer notar que la *Companyia Trasatlántica*, ab tot y las fortas subvencions que disfruta del govern, feya una pila d' anys que no repartia un céntim als séus accionistas.

Donchs bé: á la serie d' anys transcorreguts en dejuni complet, servéixinse agregarhi un any més; l' any 1891 no 'ls ha deixat tampoch ni un céntim de benefici.

¿Cóm s' explica aquesta serie de desastres pels accionistas de tan poderosa companyia?

Barcos que fan lo mateix curs que 'ls de la *Trasatlántica*, sense subvenció de ningú, al fi de l' any se reparteixen regulars ganancias. ¿Cóm se comprén qué 'ls de la *Trasatlántica*, á despit de las fortas subvencions que percibeixen, no reparteixin res enterament?

Celebrariam qu' expliqués aquest misteri *La Semana popular ilustrada*, que á copia de grans sacrificis y per fer una guerra á mort á la premsa semanal impia y descocada, ve publicant la casa del senyor marqués de Comillas. Los accionistas

esperan aqueixas explicacions, ja que a n' ells los hi causan més mal las companyias que no reparteixen dividendos, que 'ls periódichs festius y alegres als quals pretén arruinar *La Semana popular ilustrada*, donant per deu céntims, més de lo que per deu céntims pot donarse bonament, recordant aixó l' héroe aquell del quiento, que venia escombras casi per res, perque ja las trobava fetas.

La casa López que acaba de instalar la llum eléctrica á Tànger, crech qu' en lloch de donar llum als moros, hauria de donarne als accionistas cristiáns de la *Trasatlántica*.

De altra manera, aixís com l' any anterior aconsellavam que vengués la ferramenta de la séva esquadra en la plassa dels Encants, sota la estatua del primer marqués de Comillas, haurém de dir que prompte ni aixó podrà fer, ja que es probable que 'l primer marqués de Comillas baixi ell mateix del séu pedestal y vagi á tirarse de cap á l' aygua, per no veure entre altres cosas desagradables, la cara que fan los accionistas de la *Trasatlántica*, quan passen per davant del monument.

Entenguis que 'm refereixo exclusivament als accionistas que no forman part del Consell de Administració.

P. DEL O.

INTERROGANTS

La noya que, virtuosa,
al veurer 's la séva honra en la balansa
se mostri, sense caure, desitjosa
y lluyti, al caure 'l pes, ab pó y recansa
y vensedora y tot, en dubte estigui...
¿Es virtuosa eixa noya, encar' que ho sigui?

Un home tira plans
per' cometre delictes xichs ó grans:
fins ara, ja se sab,
que (perqué no ha pogut) no n' ha fet cap.
Tal home, qu' es bon home per' la gent,
¿no es un home, sent bó, donchs, ben dolent?

¿No hi hán moltes casadas
fidels, puras, honradas,
que, baix un rigurós pró just criteri,
de pensament cometen adulteri?

J. BARBANY.

LO TRANCASSO

Parlém á pams. ¿Es ó no es á Barcelona?
Hi ha diverses opinions.

Una part de la gent creu que sí, un' altra part creu que nó... y 'l resto no creu res y 's riu descaradament dels uns y dels altres.

Pero com l' assumpto no es cosa de riure, insisteixo en lo mateix y torno á preguntar:—¿Tenim lo trancasso á Barcelona?

Los que més embrollan la quèstió son los metjes. Vajan á preguntarho á deu individus del gremi y sentirán deu parers distints.

—No 'l tenim lo trancasso aquí—diuhen los metjes que ja se la campan ab altres malalties y que per anyadidura 's recordan de las tragerias que van passar ara fa dos anys, quan després de visitar dos ó tres centas personas malaltas se 'n anavan al vespre á casa séva y 's trobavan ab que s' havian de fer lo sopar y rentar las plats, perque tant lo servey com la senyora s' havian hagut de ficar al llit per mor del trancasso.

—Si que hi es á Barcelona—diuhen los metjes

sense feyna, per veure si escampant lo pánich, podrán fer enmalaltir la gent, encare que no més siga de pór.

Contribuheixen també, y no poch, á afirmar aquesta creencia los apotecaris y fabricants de caixas fúnebras, que consideran lo trancasso com un protector de la classe farmacéutica y de la familia dels bagulayres.

Resultat d' aquestas lutzas y corrents oposadas, es la incertitut que reyna en tots los ánims y que 's reflexa en totas las caras.

Avuy un hom se troba malament, y aturdit per tantas opinions y dictámens, no sab de cert si es que té 'l trancasso ó es que 'l sabater li ha fet las botinas massa justas.

—¡Filomena!—diu ab veu planyidera un marit, buscant l' apoyo de la séva senyora:—'m sento un malestar inaguantable... un no sé qué... probablement dech tenir lo trancasso.

—¿Per qué? ¿quins sintomas et notas?...

—¡Ay!... ¡no sé! ¡un formigor aquí al coll!...

—Veyám...—

La senyora li inspecciona la part adolorida y romp en una riallada.

—¡Burro, més que burro! ¿Sabs qu' era aquest formigor? Una agulla de cap que t' está foradant lo clatell...

—¡Ay, tens rahó! Al despaig me li he apuntada, perque 'l coll de la camisa 'm queya...—

Siga com vulga, la gent desocupada no sab parlar de res més que del ditxós trancasso.

L' altra tarde, assentat dintre d' un tranvia, vaig sentir com dugas senyoras ne parlavan ab un entusiasme digne de millor causa.

—Ja ho veu—deya una,—sembla que la Providencia 'ns ha tirat una maledicció.

—Lo pitjor es que crech que ja hi cau molta gent:

—¡Qué diu!... Avuy hi vist tres cotxes dels morts junts.

—¡Verge Santissima! ¿Y no hi ha remey per aquesta malura?

—Crech que nó: diu que 'ls metjes hi van venuts completament.

—No tinguin pór, senyoras—vaig dir jo llavors, per tranquilisarlas:—aquesta vegada 'l trancasso soizament ataca á las personas que tenen més de trenta anys.

—¡Ah!—van fer ellas sonrihent y dirigintme una mirada de gratitut.

Y aixó que cada una d' ellas al menos passava dels quaranta. ¡S' aconsolavan de quedar esposadas á tenir lo trancasso, á truco de que las prenguessin per més jovas de lo qu' eran!...

Segons los pérts en la materia, lo trancasso que tenim—ó no tenim—á Barcelona, 's presenta de sopetón y s' apodera del individuo sense avisarlo ni donarli temps per res.

—Miri—'m deya un, que creu estar segur de que l' ha passat:—¿sab com va atacarme á mí? En lo precis moment d' encendre un cigarro.

—¡Oh! Aixó s' explica perfectament: l' home que encén un cigarro, ja sab que está exposat á tot.

—¡No se 'n burli!—va fer ell ab molta vivesa:—es que no era un cigarro d' estanch...—

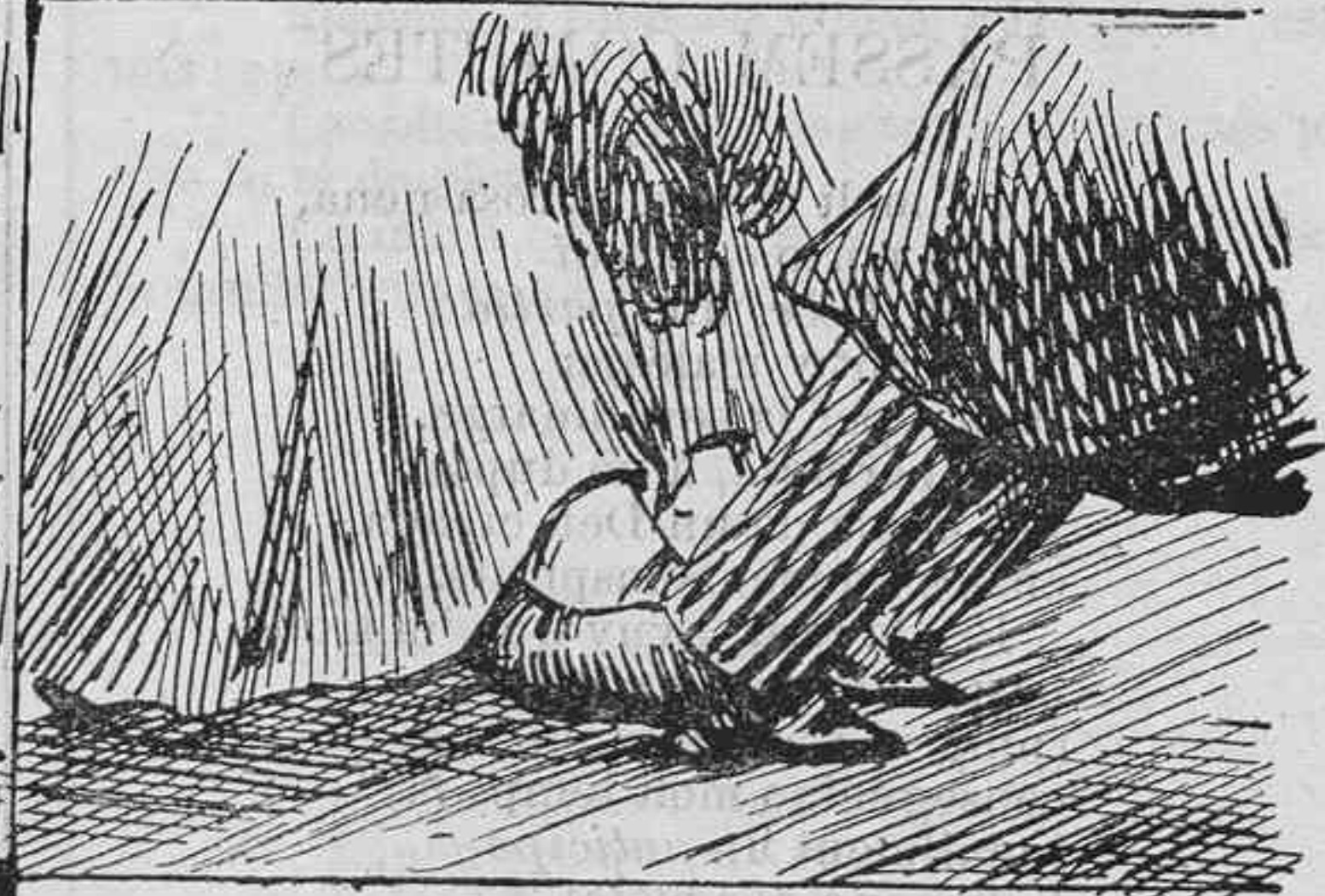
A molts diu que 'ls ha agafat á l' hora d' anar al treball ó á l' oficina.

Y no falta qui s' ha sentit malament á la sola vista del sastre.

Al principi va corre la veu de que aquesta passa era produhida pél fret.

Després va assegurar-se qu' era únicament resultat d' una constelació metereológica.

PER ENTRAR EN CALOR

Fredolichs y climatèrichs
que del fret us exlaméu;
aquí teniu sis receptas...
¡au! ¡trihéu y remenéu!

Y ara han vingut los sabis ab la xeringa de que 'l trancasso es un animal.
 ¡Un animal!... Que 'm dispensin los sabis; pero 'm sembla que aixó es faltat al respecte al pobre trancasso.

Ell podrà ser molest, desagradable, empipador... tot lo que vulguin; pero ¿animal?...

—Si senyor—replican los homes de ciencia:— un animal, que neix, creix, se desrolla y mort com totas las demás personas.—

Y á continuació donan tals senyas y detalls de la vida y miracles d' aquest animaló, que á un l' arriban á deixar convensunt.

La séva forma diu qu' es parecuda á la d' un guarda de consums, pero molt més petit. Penetra dintre del home pèl nas ó no sé per ahont; immediatament forma familia y al cap d' un dia un parell d' animalets se converteixen en cent mil. Dintre del cos diu que menján, caminan y descansan: afortunadament no enrahonan, porque sinó, l' interior del home seria un escándol.

Tant si 'ls sabis ens pintan la cingonya, com si aixó de las bestiolas aquestas es veritat, lo *certus* es que 'l trancasso fa una pila de soroll y que en menos de vuyt dias ha escampat la séva fama per totas las capas socials.

Y si hi ha pussilánims que al sentir parlar d' ell tremolan, també hi há qui se 'n aprofita per... per lo que ara van á veure:

Un botiguer, cansat de ferhi camins ab la factura, 's presenta per miléssima vegada á casa d' un senyor, molt senyor y molt decent, pero que no paga, com diu la portera de *Los Sobrinos*.

—¿Qué vol?—pregunta 'l fulano al véurel.

Lo botiguer ensenya la factura y respón:

—¡Cobrar!

—¡Ay fill meu! En mala ocasió vé. Los negocis están encalmadíssims... y per acabarho de adobar, tota la familia 'm té 'l trancasso.

—¿Y vosté no 'l té?

—No senyor, gracias á Déu.

—Donchs li advertexo que si no 'm paga desseguida, també 'l tindrà.—

Y enarbolant una tranca que porta á prevenció, 's posa á perseguirlo encarnissadament per dintre 'l pis.

A. MARCH.

PASSÉM COMPTES

Fa molt temps, ayrosa nena, que li porto *carregat* en son *Debe*, una *partida* de neguit y malestar causat per la seva imatge, obra hermosa, á no duptar per la má de un Deu creada en sos moments inspirats.

Per lo tant, avuy que 'm trobo bastant escás de *caudals* (puig ni una dolsa mirada consegueixo molt temps fá) humilment un *anticipo* li demano per pietat per á mon cor ja prou débil ferlo de nou revivar y un altre breu plasso esperi lo que si obtindrà no sab.

Sigui per Deu compassiva no m' obligui á dá un mal pás ó farà qr 'en eix *negoci* perdi la formalitat;

y mal que á compte, cedeixim... ¡un petó y un fort abrás!

J. ABRIL VIRGILI.

LA REFORMA

Fa mitj any que un servidor y 'l propietari de la casa ahont visch passém lo temps celebrant conferencias.

Ve ell:

—Deu lo quart—me diu:—tinch lo sentiment de participarli que á la major brevetat haurá de desocupar lo pis.

—¡Y aixó! ¿per qué?

—La ditxosa reforma: aquesta es una de las primeras casas que han d' anar á terra.

—Ho lamento ab tota l' ánima, porque apart de lo simpátich que vosté m' es, aquest pis comensava ja á inspirarme carinyo...

—¡Qué hi farém! La reforma no s' entén de carinyos ni simpatias... Tira las sevas ratllas, y caygui qui caygui.—

Al cap de vuyt dias soch jo qui vaig á trobar al amo de la casa.

—Venia per dirli que...

—Aturis—salta ell precipitadament:—no 'l desocupi 'l pis, per ara: sembla que aixó de la reforma s' ha suspés.

—Pues per aixó mateix venia. Hi sentit á dir que tot s' ha deixat corre.

—En efecte: tinch entès que sí.—

Vuyt dias després torna á presentásem l' home.

—¡Ay!—diu deixantse caure sobre una cadira.

—¿Qué? ¿qué 's troba malament?

—Una mica: aixó de la reforma 'm te marejat. Ara acaban de participarme que un dia d' aquests comensarán los derribos.

—¡Si qu' estém frescos! Es á dir que...

—Qu' es convenient que prengui las sevas providencias, si vol estalviarse 'l disgust de veures los trastos al mitj del carrer, barrejats ab runa y vigas trossejadas.—

M' apressuro á buscar un pis apropósit, y una tarde, estant corrent per aixó, 'm topo ab lo meu propietari.

—Hola—'m diu:—avuy hauria vingut á veurel.

—¿Qué passa?

—Res: que no ha de basquejar buscant pis.

—¿No? ¿que me 'n sab un, per ventura?

—Li sé 'l que actualment está ocupant.

—¡Oh! ¿Pero no 'm va dir que...

—La reforma está abandonada, suspesa indefinidament. Visqui tranquil y per ara no pensi en mudarse.

Y aixís aném passant los dias y las senmanas, sense sapiguer á quina carta quedarnos, ni si aixó de la reforma es com lo Mesias dels juheus, que sempre diuhen que ha de venir, y no vé may.

Jo ja m' havia figurat que la transformació de Barcelona seria una cosa molt llarga. Tenia molt present lo que va succehir ab lo monument á Colón, y 'm feya aquest raciocini:

—Si per edificar una xameneya, més ó menos adornada, ab una figura á dalt y quatre bestias al rededor, han estat tants y tants anys, ¡quants y quants se 'n necessitarán per fer una pila de carrers, amples, ab pórtichs, plens de casas novas y edificis monumentals!...

Pero may m' hauria imaginat que passés lo que avuy passa.

Encare la reforma ha de comensarse y ja no 'ns enteném.

Uns diuen que 's fa; altres asseguran que no podrà ferse.

Entre 'ls propietaris hi ha partidaris de las dugas cosas.

L' Ajuntament se veu aburrit, colocat en mitj dels uns y dels altres.

Y entre tant los pobres inquilinos, que som las verdaderas victimas, estém que no 'ns arriba la camisa al cos.

Senyors de la reforma, acabin d' una vegada.
¿Qué haig de fer? ¿'M busco ó no 'm busco pis?

MATÍAS BONAFÉ.

BARRETS-ENTRESSUELOS

—¡Vostés riguín tant com vulguín!

La moda té un poder gran,
y 'ls barrets baixos de *techo*
se van *popularisant*.

ACUDITS

Deya cert vespre un senyor molt avaro, pero que ab tot y ser tan agarrat era un golafre de primera, á un pobre que li demanava caritat:

—Vosté 's queixa perque no ha menjat res de avuy y jo estaria molt content si sense menjar pogués passarhi tots los dias.

J. BONET.

Una senyora, al sentir que 'l seu nen diu *pare*, 'l reprén, dihentli:

—Aixó de *pare* y *mare* fa de fora; ¿que no sabs que s' ha de dir *papá* y *mamá*?

Al cap de un rato 'l nen, mirant una estampa exclama:

—¡Mira quina *mamá* de Déu més bonica!

H. OMAR.

Un exámen:

—¿Ahont está Aragó?

—Ahont ha estat sempre.

—¿Quin es lo riu més gran d' Espanya?

—'L que porta més aygua.

—¿Y la provincia més populosa?

—La que conta major número de habitants.

—Aprobat.

A. PALLEJÁ.

Un periódich acostumat á mirar los distintos aspectes de las cosas, comentava un assassinat en la següent forma:

«Segurament lo móvil de aquest crim ha sigut lo robo. Afortunadament la víctima, com si presentís lo seu desgraciat fi, lo dia avants havia depositat tota la seva fortuna al *Banch d' Espanya*, per qual motiu no més va perdre que la vida.»

DOLORS MONT.

Pensaments:—Lo plor de las casadas davant dels marits, es un efecte purament escénich: es la llum Drumont que fá destacar los clars y obscurs. Las llágrimas son perlas líquidas de las quals se 'n perden tantas com los mocadors n' aixugan.

* * * Respecta á totas las donas; pero no n' estimis cap.

* * * La soltera que no enganya al promés ¡oh que 'n té de picardia!

* * * Lo marit que pega á la dona es un cobart; la muller que pega al marit es una valenta.

ARNAU.

A CUBA

I

Pél costat de un platanar
una fosca nit passava,
y con més adelantava,
més sentia gemegar,

Per fi 'l méu pas vaig parar
tement veure pèls racóns
homes ferits á trompóns,
jo que hi entro, y ¡los malditos!
veig á un parell de negritos
que s' estavan fent petóns.

II

Ab gran amor estimava
á l' Habana á una mulata,
perque á res se 'm feya ingrata
de tot quant li demanava.

L' HORA DE LAS CRIADAS

(Dibuix de P. Eriz)

Mès dols que cumpí ab la feyna,
 més just que servi als senyors,
 es passà una bona estona
 entre Tenorios y amors.

Ella 'm rentava y planxava,
 em cusia traus y forros
 y era duenya dels ahorros
 que podia arreplegar,
 pero al fi la vaig deixar...
 porque sempre 'm feya morros.

M. GARDÓ FERRER.

LLIBRES

TINTA NEGRA, por *Joaquín Dicenta*.—Aixis com en altres volums de l'agradable colecció de *Fernando Fè*, hi predomina la nota còmica, tal com succeeix en las coleccions de Taboada y de Cavia, en la que tenim a la vista no s' hi llegeixen sino articles serios, quadros pintats a la tinta, criticas socials de verdadera empenta, breus, concisas, pero aceradas y certeras.

Joaquín Dicenta acredita las qualitats que com a escriptor de punta 'l distingeixen, y la colecció dels seus articles si no fa riure, fa pensar: fa pensar fondo y elevat al mateix temps.

L' autor de aquets traballs te una forma literaria sóbria y vigorosa. Res d'enfarfecs, res de amplificacions indigestas. L' escrit conserva 'l calor de la concepció, y aquest calor se comunica al lector de *Tinta negra*.

Lo volúm està imprès ab l' esmero y elegancia a que 'ns té acostumats la casa Fè, adornantlo un bon

número de vinyetas, en las quals T. Muñoz Lucena lluheix sas sólidas condicions de dibuixant consciensut, y Angel Pons la gracia y l' ingeni de sos perfils.

Calendario para 1892.—Ab aquest titul la casa dels Successors de Ramirez y Companyia ha publicat un almanach, qu' es una verdadera joya artistica. Aquell important establiment tipogràfic n' ha fet una curta tirada, destinada únicament a obsequiar a sos parraquiáns. Aquesta circumstancia fa més estimable un treball, que demostra la gran altura que han alcansat a Barcelona las arts tipogràficas, y principalment en l' establiment que corre baix la gerencia de D. Manuel Henrich.

Conté l' Almanach los dotze mesos del any enquadrats dintre de altres tantas orlas, degudas a D. Joseph Pascó. Cada mes té una orla apropiada y cada orla està executada per un distint procediment. Un no sab que admirar mes: si la facundia y 'l bon gust del artista ó la perfecció ab que 'ls seus dibuixos están executats.

De totes maneres, lo *Calendari* de la Casa Ramirez es una preciositat, y al mateix temps una honra per Barcelona.

Altres llibres rebuts:
¡ALEMANIA! *Continuará Alemania explotando a España por medio de los tratados?*—*Historia y resultados de los mismos desde 1863*, por el Senador D. FERNANDO PUIG.—Es un estudi molt important,

Fot. Retlinger.—París.

Tenint la cara divina
 ¿qui diable li fa tapar?

Fot. Retlinger.—París.

Aquesta es molt més amable:
 ¡lo bonich s' ha d'ensenyar!

que haurien de tenir en compte tots los homes polítics, avants de comprometre á la nació espanyola en certs concerts econòmichs.

∴ L HOME DELS NASSOS.—Joguina cómica en un acte y en vers, original de *Miquel Figuerola Aldrofeu*, estrenada ab molt éxit en lo *Teatro Romea*, lo dia de Ignosents de l' any passat.

∴ CAP Y COR.—Poema original y en vers de *Laureano Vilarrubia*.

∴ UN MORT RESSUCITAT.—Juguet cómich en un acte y en vers, original de *Anton Saltiveri*, estrenat ab éxit en lo *Teatro de Jovellanos* la nit del 21 de Abril de 1889.

RATA SABIA.

¡QU' ES HERMOSA!

¡Que n' es de bella y bonica!
¡que n' es de maca y ben fetal
Ja soch l' home mes ditxós
que puga haverhi en la terra.
Tè 'ls colors sonrosadets
y es tan fina com la seda;
es á dir, es un portento
d' hermosura y gentilesa.

Sempre la porto á passeig,
la lluheixo cada festa
y quan veig que me la miran
estich per di:—Es meva, es meva.

Tot ' hom que la veu tè celos,
tot ' hom que la veu tè enveja
y 's meus companys me preguntan
al mirarla: ¿D' hont l' has treta?

Y jo tot cofoy, somrient
los hi dich:—La vaig coneixe
un jorn junt ab sas companyas
no tan hermosas com ella,
á dins d' un aparador
y aprop d' un rótol que deya
«Corbatas á 10 reales»,
d' allá á la *Corbatinera*.

LORD SIMON.

PRINCIPAL

La companyia infantil ha terminat los séus compromisos, *perllongantse* (com diria un catalanista *enragé*) més temps de lo que ningú hauria cregut.

¡Pero que s' hi ha de fer!... Cada hú per allá ahont l' anfla, y 'ls concurrents del *Principal* las van enflar per ferlos gracia un espectacle, que per la séva naturalesa y per l' esforç que requereix aixís com també per las malas llevors que deixa sembradas en la tendra imaginació de la infancia, més aviat había de produhirlos llástima y condol.

En fi, tota vegada que ja s' ha acabat, no 'n parém més.

*
**

Lo teatre permanexerá tancat alguns días.

Per allá á últims de mes, tornarà á obrirse ab una companyia d' ópera italiana, que 'ns donará á coneixer entre altrás produccions de repertori, las del mestre Giró, aplaudit autor del *Renegato*.

Giró es un mestre catalá. Lo *Renegato* sigué aplaudidíssim al *Liceo*; pero no s' ha posat més. ¿Per quin motiu? ¡Vajan á saberho! Recordo que al donar compte de la séva representació vaig te-

nir ocasió de manifestar que si 'l mestre Giró, en lloch d' escriure 'l séu apellido á la catalana, l' escribis á la francesa, posantse *Gireau*, tal vegada, prenentlo per extranger, faria més forrolla aquí en la séva patria, que sempre s' ha distingit pèl séu esperit proteccionista, principalment en materia d' art.

LICEO

Res de nou.

Aixís com vá ressucitar *Tannhäuser*, ha ressucitat *Lohengrin*, gracias á ne 'n Garulli y á la Bullicioff, que 's varen portar com dos artistas de primera.

*
**

Dimars un plé de aquells que donan alegría, ab motiu del benefici de la senyora Borghi Mamo, la qual interpretá, com ella sab ferho, la *Lucrezia Borgia*.

De aplausos y regalos no 'n vulguin més.

*
**

Han comensat ja 'ls ensaigs dels grans balls qui 's donarán una vegada terminin las funcions el ricas.

CIRCO

Res de nou.

Es á dir: la major part del dias fan campana.

Passa ab aquest teatro lo que ab certs paissos perjudicats de la boyra. Per més que 'l sol dongui una que altra guinyada, per més que 'l vent bufi, la boyra está placada y no s' acaba d' alsar.

¡Qué s' hi ha de fer!... Los teatros, com las personas, tenen també la seva planeta.

ROMEA

Mentres s' espera l' estreno del drama del senyor Bordas, titulat: *Ateos y creyents*, s' ha posat una comedieta en un acte senzilla y bonica, titulada: *Las bonas festas*, original del Sr. Careta y Vidal.

L' obra te alguna situació cómica, algun xiste, pochs, y també alguna mansuetut.

Aixís com alguns autors pecan per massa verts, lo Sr. Careta y Vidal sol pecar per massa pulcre y mirat.

Entre poch y massa la mesura passa.

TÍVOLI

No val la pena de parlar de las funcions escadueras que 's donan en aquest teatro.

Y á propòsit ¿faltava encare escorre 'l such á la companyia infantil? Donchs al *Tívoli* se 'n encaregan. Dimecres va comensar á donarse una serie de cinch funcions, haventse aplassat lo viatge á Valencia dels microscópichs actors.

¡Pobres criaturas!

NOVEDATS

Lo drama *Lo Promés* es sens disputa una de las millors produccions que ha donat á la escena son autor lo Sr. Riera y Bertrán.

Encare que pel seu argument, per la forma en que está escrita, pel medi ambient en que 's desarrolla y pel carácter dels personatjes qu' en ella intervenen, implica en certa manera un retrocés als primitius temps del Teatro Catalá, als temps aquells en que s' escribian exclussivament dramas de pagesos, hi há que reconeixer que *Lo Promés* está desarrollat ab molta destresa, presenta tipos dibuixats ab seguretat y un número de situaciones y escenas de costums de un efecte teatral segur.

L' argument es débil; pero 'l quadro está ple de vida y colorit. Si l' obra no logra despertar viu interés, entreté y satisfá.

D' entre 'ls tipos, resaltan lo del amo de la ma-

sia, 'l del pastor y 'l del moliner. Aquests dos últims especialment, l'un pessimista, optimista l'altre, formen un contrast molt ayrós, que dona vida constant al desarrollo de l'acció.

Los tipos de la nena enamorada y dels dos joves que la pretenen entran ja més dintre de lo comú en aquesta classe de produccions, si bé están també sostinguts ab fortuna.

Lo Sr. Riera y Bertrán ha escrit la séva obra en vers, revelant una gran facilitat y un gran primor en la manera de dir y dialogar. De aquesta facilitat ne doném avuy una mostra, reproduhint un fragment del drama, que creyém repassarán ab gust nostres estimats lectors, inclús aquells qu' en lo teatro han tingut ocasió de aplaudirlo.

L'obra sigué desempenyada ab molt acert. Se distingiren apart de las Sras. Parrenyo y Palá 'ls Srs. Bonaplata, Esteve, Guitart, y de una manera especial los Srs. Oliva y Fuentes. Lo Sr. Oliva féu una creació del vell pastor. Durant llarga estona—tant bén caracterisat estava—eran molts los espectadors que no 'l coneixian. —¿Qui es aquest nou actor?—preguntavan. Quan se feren càrrech de qu' era 'l Sr. Oliva, no pogueren menos d' encomiar la flexibilitat del séu talent.

L' autor y 'ls actors sigueren cridats reiteradament a la escena al final de tots los actes.

Lo Promés es, per acabar, un bonich drama, que paga lo que promet.

* *

Dimars va estrenarse en aquest mateix teatro una pessa del Sr. Ayné Rabell, titulada *La Dona*.

D'argument pobre, conté incidents en abundancia, bastants xistes y alguna figura ab tendencias caricaturescas, pero apuntada al garbo.

Lo públich rigué y aplaudí, cridant al autor al final de la representació.

CATALUNYA.

La República de Chamba havia sigut estrenada per la companyia infantil del *Principal*.

L'ha reproduhida la companyia del *Eldorado*, y encare que ha mitj-agradat, no crech que duri tant com la República de 1873, y aixó que aquesta va durar bén poch.

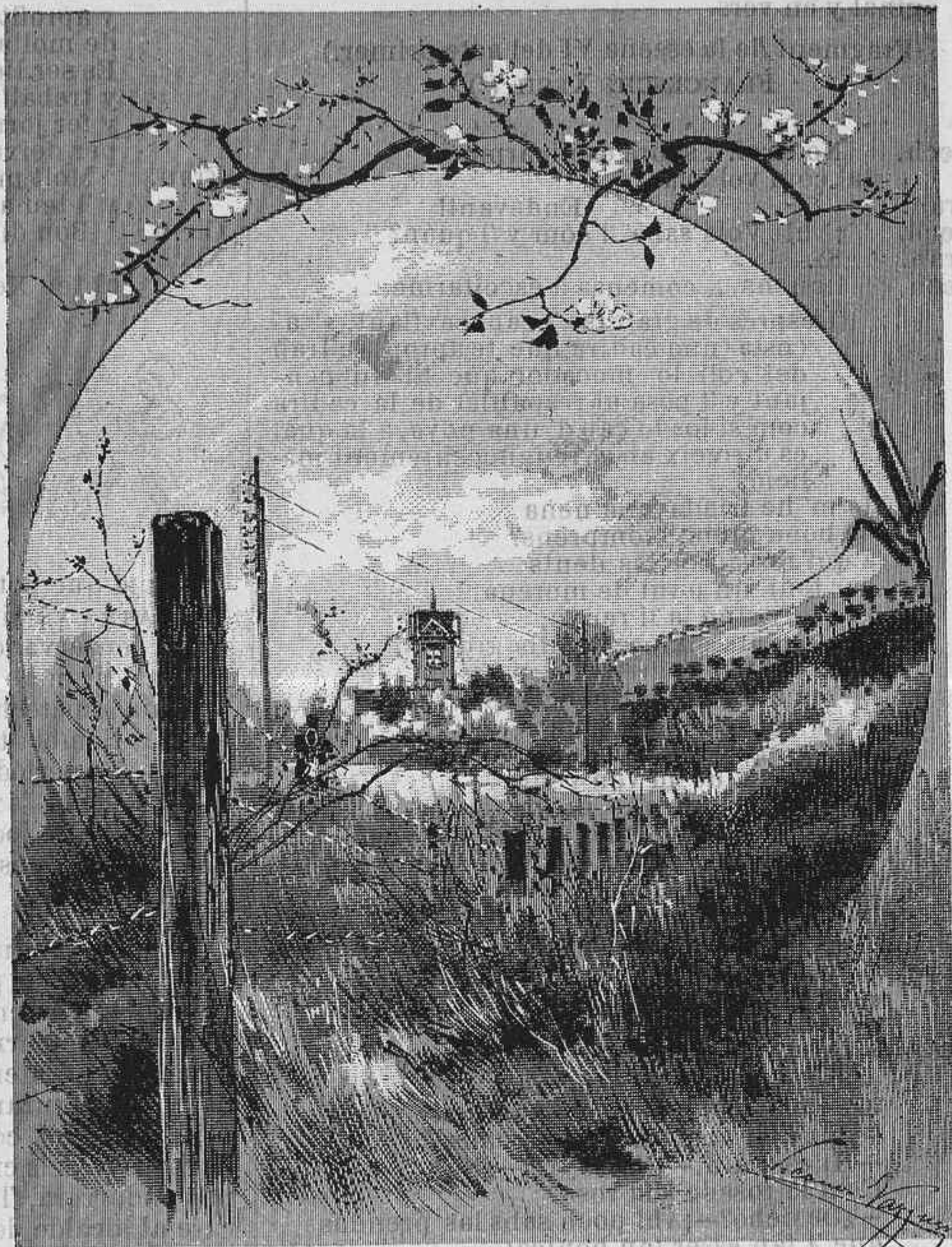
* *

Hi havia gran interés per veure la comedieta *El Oso muerto*, escrita per Vital Aza y Ramos Carrión, y estrenada ab molt éxit en un teatro de Madrid, segons lo testimoni dels periódichs de la Cort.

L'obra es, realment, divertida, sense arribar per aixó a *El Sr. Gobernador* y altrás produccions afortunadas dels mateixos autors.

Un guatemalteco que fá l'os a una senyora ca-

CATALUNYA PINTORESCA. (Dibuix de N. Vázquez)

Alrededores de Montalegre.

sada y que aquesta logra tancar en un armari per escarmentarlo constituheix lo motiu de *El oso muerto*. Un cop tancat, no sab com tréurel y 'ls comentaris y terrors a propòsit de aquesta situació, donan lloch a un devassall de xistes que ab freqüencia fan esclatar las riallas del públich, a pesar de la inverossimilitut de l'obra y de las situacions.

Total: la comedia es un tres y no res plé de ocurrencias y de bona sombra, y que correria millor si se suprimis lo primer acte que sobra casi tot.

La companyia bé; l' éxit molt satisfactori.

En los demás teatros res de nou. Lo *Circo Ecuestre* ha tornat a reproduhir la pantomima *Glorias españolas ó los catalanes en Africa*. Per variar.

SKATING-RING

En lo saló de descans del Teatro del Circo s'ha obert un *skating-ring*, montat a l'altura dels millors del extranj, ahont los aficionats a patinar poden entregarse ab tota comoditat a aquesta diversió tan aristocrática com higiénica.

Atesa la estació en que 'ns trobém y 'l gust que a Barcelona hi ha pèl patinatje, creyém que 'ls organitzadors d'aquest local veurán llargament recompensats los seus esforços.—N. N. N.

LO PROMÉS

Drama de costums ampurdanesas, en 3 actes, original y en vers.

(Fragment de la escena VI del acte primer.)

FRANCESCH; XECH. (*)

Xech. No sé si... sabré explicarme tal com voldria.

Fran. Endavant!

Xech. ¡Ah! ¿Vols sabé 'l cóm y 'l quán?

Fran. Sí.

Xech. Donchs... comensa á escoltarme.

(Després de gratarse 'l cap, cavilant, s'acosta una cadira que te aprop, se trau del coll lo mocador que hi du penjant y 'l posa al respall de la cadira com si fos lo cap d'una noya, á la qual es dirigeix ab ayre ignocentement maliciós).

Ja m'he triada una nena de bona mida, ¿compréns? á qui ressaltan las dents per teni' un punt de morena. Porta, y sinó ja li renyo, ben badats sempre 'ls ulls grossos; té 'ls cabells negres... ó rossos, qu'en aixó no hi tinch empenyo. Ja la veig alli com seu; ja la veig, veyentme á mí, jala veig que 'm ven veni, com... fa veure que no 'm veu. Ja la miro que formal no sab estarse ni quieta; ja veig que 'm fa la distreta jogant ab el devantal.

(Petita pausa. S'acosta á la cadira posturejant.)

«—Bon dia, nena!—Bon dia!» me fa ab veuheta entelada.

«—¿Qué tens? ¿Qué estás refredada?»

—Per ara no.—Ho sentiria.

—Vejas!—¿Que n'ets de xamosa!

—¿Que 'm vols treure una cansó?

—Hi escaurá.—¿No gayrel?—¿No? Com la rosada á la rosa.

—¿De debó?—¡Ah! poch sabs las prendas que 't fan esser tan bonica; ¡Oh! poch sabs que 't fan més rica que 'n Nogué ab masos y rendas. Poch sabs cóm me riu el cor quan te veig, gemada toya; ¡ah! poch sabs qu'ets una joya de diamants y plata y or.

Poch sabs com per tu 'm daleixo, y com se 'm trasbalsa 'l pit, y que 'l dia se 'm fa nit al mateix instant que 't deixo; poch sabs com tota en renou va per tu la meua vida; poch sabs... Mes no, dich mentida, porque tot ho sabs bé prou!

Fran. Molt be: continúa, noy, que vas per molt bon camí.

Xech. (Engrescantshi.) Y ja li dich serafi y ella á mí 'm diu galindoy; y ja li enrahono baixet porque 'ls aucells no se 'n rigan y á uns altres aucells no digan que 's burlin d' un aucellet. Y l'hi prench la má ab trasport puig l'allarga mentres riu...

(Pren la má de Francesch que la retira som-rihent.)

Fran. ¡Prou, noy, qu'ho fas massa al viul!

Xech. ¡Oh! Aixó no pot ferse al mort. Festejar, se m'imagina una mola xica ó gran

(*) Srs. Esteve y Fuentes.

que com més bé va rodant fa més bona la farina. Festejar, es no teni ni una diada de repós y aprofitá un temps ditxós de molta feyna al molí. Es ser llest, viu, diligent, y treballá un impossible y fer jornal doble ó triple per deixar l'amo (Lo cor) content.

Fran. Molt m'agrada 'l teu pensar y 'l teu amorós empenyo.

Clem. Bon dia. ¿Qué féu?

Xech. Re: ensenyo al teu Xech de festejar.

J. RIERA Y BERTRÁN.

Ara si que pot dirse que LA ESQUELLA DE LA TORRATXA vá aixecar la llebra y que ara 'ls periódichs conservadors, com si obehissen á una consigna li tiran ab bala.

¡Quin espatech de tiros no se sent per tot Barcelona!... Sembla talment una descarga cerrada.

Tots los periódichs del gremi dihen lo mateix: A Barcelona 's juga... May s'havía jugat tant com ara... Lo joch ha adquirit proporcions colossals... Aixó es escandalós.

* *

Permétissem una pregunta:

—¿Perque 'ls periódichs conservadors no parlaban ab aquesta mateixa energia, quatre ó cinch senmanas endarrera, quan LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, enterament sola, completament aislada, va inaugurar la campanya?

¡Ah! Temo compendre 'l motiu del silenci de llavoras y dels crits d'ara. Quatre ó cinch senmanas endarrera, 'l Sr. Vivanco no havia suspés encare al alcalde de Gracia; quatre ó cinch senmanas endarrera, las pantorrillas conservadoras no sentían la frisansa que senten avuy; quatre ó cinch senmanas endarrera era ocasió de fé 'ls ulls grossos.

De manera que la llebra verdadera contra la qual tiran los conservadors no es lo joch, la verdadera llebra es lo Sr. Vivanco.

¡Y tot perque en lo joch de la política 'l senyor Vivanco ha tingut á bé fallarlos uns quants arcaldes!....

Algunas estatuas del Museo de Reproduccions apareixen ostentant la fulla de figuera.

¡Oh santa pudimbudidés dels temps moderns!

Al contemplar aquella cubertora, en un lloch que res té que veure ab la botánica, son ara molts los que 's preguntan:

—¿Qué deu haverhi dessota de aquella fulla?

Y 'ls mals pensaments ni 's tapan ni 's contenen.

¡Sería bonich que avuy visqués encare Miquel Angel y li clavessin una forta multa per cultivar la pornografia!

Cada día 's descubreixen nous enginys pera introduhir vi á Barcelona sense pagar las corresponents drets de consums.

Un dia son dos carros avinguts, un que figura anar de tránsito y que 's fica á Barcelona, mentres

EFECTES DEL VENT DE DISSAPTE

Res pot quedar amagat
en días de gran ventada:—
lo vent tot ho descubreix...
¡hasta.. la vida privada!

lo seu substitut carregat ab igual número de bots plens d'aigua segueix la ruta de aquell.

L'altre dia un carro que aparenta portar quitrá y porta vi.

Fins un piano de manubri, en lloch del mecanisme pera fer música, porta un aparato ple de vi.

L'amo de aquest últim enginy podia dir:—Vi ó música, que té més! Al cap d'avall tot serveix per alegrar.

L'altre dia un apreciable periódich local publicava un article, describint la inercia de la Cámara de Comers de Barcelona, la qual desde qu'está constituida, no ha fet res, pero res enterament.

Aixó, tractanse del primer centre comercial d'Espanya, es verdaderament vergonyós.

Entre dos comerciants, vaig sorprendre l'altra dia lo següent diálech:

—¿No presideix la Cámara de Comers, D. Manuel Girona?

—Sí, senyor.

—¿Y donchs que fá D. Manuel?...

—¡Que vol que fassi!... Prou ocupat está tot lo sant dia, maneiant las estisoras.

—¿Ha posat botiga de robas?

—No senyor: botiga de tallar cupons.

Ni tan siquiera la tal ^{**} ^{*} Cámara de Comers, que tant podria influhir en que siguessen respectats los interessos mercantils de Barcelona, s'ha procurat local propi.

Vaja, que aquesta institució, més que una Cámara de Comers, sembla una *Cámara mortuoria*.

L'escena á Madrid.

Protagonista: un cego qu'estava borrarxo com una sopa, promovent pels carrers un escándol tremendo.

Un de la policia va per detenirlo, y'l cego li venta una ganivetada al pit.

Trasladat á la prevenció, al funcionari que li prenía declaracions, li agafa'l bras, li cargola y li deslloriga.

¿Qué me'n diuhen de un cego de aquest tenor?

Me sembla que com á héroe tindrán de perdonarlo... Després de tot ell sempre podrá disculparse, dihent *que no ha vist res*.

Acaba de morir á Cartagena á la edat de 105 anys, un subjecte anomenat Ginés Paredes (a) *Chiquillo*.

¡Vels'hi aquí un sér humà que va ser *Chiquillo* fins á la edat de 105 anys!

¡Quina ventolada'l dissapte!

Semblava que las casas havian de girarse del revés.

L' any nou se lluheix.
Entra bufant molt fort.
¿Cóm sortirà?

Rebo pel correu interior la següent nota:

«Passant per la Plassa Nova, vaig adonarme del lletrero que ab l' escut real ostenta l' antiga tocineria existent en aquell siti, y se 'm va ocrorrer la següent quarteta:

Gran escut, y qu' es de lley
y que ab lo seu rétul proba,
que á n' aquí á la Plassa Nova
donan butifarra al R...»

Diu un periódich de Roma, que ab tot y 'ls anys que pesan sobre la seva espatlla, 'l Papa no ha perdut poch ni molt lo seu bon humor habitual.

Lo dia de cap d' any rebé com de costum á la seva Cort, y per tots los que la forman tingué una gracia, una agudesas, un epigrama.

Pero cap pot compararse al piropo que dirigí al cardenal Parochi, qui, com es públich y notori, pretén la herencia de la cadira de Sant Pere, aixís que 'l Papat quedi vacant.

Lleó XIII va dirli:

«Gracias per la vostra felicitació: y espero 'l dia de cap d' any del 93 véurem encare favorecut ab ella.»

La intenció de aquestas paraulas no 's desprén d' ellas mateixas, sino qu' es filla de la manera com van ser pronunciadas. Lleó XIII al dir las, va fer l' ullet. Y un Papa fent l' ullet resulta molt graciós.

Sempre se 'n veuen de novas.

A Deva (Guipúzcoa) un capitá de barco ha conretet matrimoni ab una germana de la caritat que feya més de 20 anys que vestia 'ls hàbits.

Vels'hi aquí una monja que, sens dupte, cansada de ser *germana*, aspira á ser *mare*.

Poetas catalans, ha arribat la vostra.

L' ajuntament acaba de obrir un certamen, en lo qual será premiada la lletra de la millor cantata, destinada á ser posada en música y cantada per una gran massa coral durant las festas del Centenari del descobriment de América.

Los poetas quedan en llibertat de cantar com millor los hi sembli aquell gran aconteixement.

Lo premi consisteix en 500 pessetas y un pergamí artístich.

Per enviar los composicions hi ha temps fins lo dia 29 de Febrer á las set de la tarde. Las composicions deurán ser remesas á la Secretaria del Ajuntament, acompanyadas de un plech que continga 'l nom del autor, y en lo sobrescrit lo títul y 'l lema de la composició corresponent.

Per lo tant, los que se sentin ab la deguda inspiració, quedan avisats.

La sucursal del Banch d' Espanya á Barcelona dintre de poch temps se trasladará á la Casa March de Reus, situada á la Rambla de Santa Mónica.

Al últim podrá disposar de aquell edifici.

Dihém al últim perque anys endarrera, estant en venta, tractava de comprarlo; pero se li anticipá l' acaudalat comerciant Sr. Ribalta, orgullós de demostrar que podia més ell que 'l Banch d' Espanya.

Un cop mort lo Sr. Ribalta, la sucursal del

Banch ja no trobará las dificultats, que d' altra manera haurian sigut per ella insuperables.

Los morts al cementiri y la sucursal del Banch á ca 'n March de Reus.

Un célebre doctor alemany ha publicat un estudi demostrant que dintre de poch temps en lo mon deixará de ballarse.

Crech que 'l doctor alemany s' equivoca de mitj á mitj.

A lo menos per lo que toca á Espanya, estém predestinats durant molt temps á ballarla magre.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Cos-te-lla-da*.
2. ID. 2.ª—*A-ve-lla-na*.
3. ENDAVINALLA.—Las silabas *at* y *os* y la lletra *g*.
4. MUDANSA.—*Car-Cor*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Granollers—Manresa—Olot*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Baltimore*.
7. ROMBO.—

F
M I S
B O L A S
M O L I N E R
F I L I P I N O S
S A N I T A T
S E N A T
R O T
S

8. GEROGLÍFICH.—*La experiència es mare de la ciencia.*

XARADAS

I
*Hu-invers nit; joyosa
la lluna pèl bosch
y 'l camps y masías
escampa claror.*

*Arréu estels brillan,
ni un núvol en lloch;
la volta hu dos-terça
extén son vel d' or.*

*Dos torba la calma,
tot riu alegroy;
lo cel y la terra
s' abrassan ab goig.*

*...Molt lluny, mar endintre
xiulant lo vapor
dos-quatre las aygas
en busca d' un món.*

*Allá, dalt la serra
xisclejan los llops
y 'ls voltants omplenan
d' espant y terror.*

*Y aquí, una esplanada
de camps y ayguamolls,*

LÓPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu-Apartat, Número 2.

ALMERIA Y CONSUEGRA

NÚMERO ÚNICO
á beneficio de las
VÍCTIMAS DE LAS INUNDACIONES
Precio 1 Pta.—Ejemplar de lujo 5 Ptas.

MONITOR DE LA BORDADORA

Manual de toda clase de labores del bello sexo, por M.**
Contiene 86 grabados intercalados en el texto, 24 láminas estampadas en colores y 66 impresas en negro
Precio: 8'50 pesetas

MANUAL DE LA COSTURERA EN FAMILIA

por D. CESAREO HERNANDO DE PEREDA

Un tomo en octavo.

Precio: 3'50 Ptas.

ACABA DE SORTIR L'hostal de la Bonica

Cuadret de costums
en un acte y en prosa, original de
VICTOR BROSA SANGERMAN
Preu: 1 Ptas.

CATECISMO del Libre-pensamiento

por
DEMÓFILO
Precio: Ptas. 0'50

EL LICENCIADO TORRALBA

TOMO 56 DE LA
«BIBLIOTECA SELECTA»
Ptas. 0'50

LUIS TABOADA La vida cursi

con dibujos de
A. PONS
2.ª edición.—1 tomo en 8.º—Ptas. 2

APELES MESTRES

Un tomo en octavo.—2 pesetas

VICTOR BALAGUER LO ROMIATGE DE L' ÀNIMA

Preu: UNA pesseta.

EDMUNDO DE GONCOURT LOS HERMANOS ZEMGANNO

Versión española por
EMILIA PARDO BAZAN
Ilustración de APELES MESTRES
Un tomo en 8.º Ptas. 4.

¡Flor de un día!

Novela basada en el drama de
su título por
MANUEL ANGELON
Ptas. 3

Espinas de una flor...

Segunda parte de «¡Flor de un día!»
Novela inspirada en el
drama de su mismo título por
MANUEL ANGELON
Ptas. 3

M. MARTINEZ BARRIONUEVO

Un libro funesto

(PEQUEÑECES... DEL PADRE COLOMA)
12.ª edición—Precio: 1 peseta

¡ MISERICORDIA!

Novela española
Precio: Ptas. 3' 50

CARMEN!

Novela de PRÓSPERO MERIMEE

Con una cubierta á la pluma de M. MOLINÉ
Precio: 2 reales

PEQUEÑECES...

Por el padre Luis Coloma de la compañía de Jesús
4.ª edición—Dos tomos Ptas. 3—Encuadernados Ptas. 5

(PEQUEÑECES CATALANAS)

MENUDENCIAS

Pel Pare A. March de la Companyia de La Esquella de la Torratxa. Ab dibuixos de M. Moliné y 'l retrato del autor
PREU 2 RALS

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, ó bè en sellos de franqueig, al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' extravíos, no remetent además 3 rals pèl certficat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

forman grills y ranas
concert horrorós...
Xiulets, cants y xiscles
y tétichs remors
hu juntan y enlayran
no dantse repós;
y forman sos ecos
armónica tot
que mare Natura
entona al Creador.

B. PACU MIR.

II

—¿Qué vares trobar eix día
al carrer de la Total?
—De la Prima-terça-quarta
deus volgué dir...

—Es igual.

Vareig trobar... Pero espera
crech dos es mes natural
que t' ho digui á cau d' orella...
Vareig trobar sense un ral
un porta-monedas vell
que va perdre en Pere Gual.

MINAIX.

ENDAVINALLA

Tinch camas y no camino,
alas y no puch volar,
y es tant lo menjar que 'm donan
que tot lo torno á entregar.

J. STANLEY.

SINONIMIA

Davant del número tot
del carrer de ca 'la tia,
una tot trencar volia;
y en lo temps de dir un mot
vaig ferme lo cap total
que hi vaig tenir molt temps mal.

ROMÁ ESPINAT.

TRENCA CLOSCAS

SALA DE MALS
REUS

Formar ab aquestas lletras lo títul de un drama catalá.

J. SINTO.

LOGOGRÍFICH NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom de dona.
- 1 5 1 7 6 7 8.— » »
- 6 5 2 4 2 3.— » »
- 1 6 8 3 8.— » »
- 6 2 6 8.— » »
- 8 4 8.— » »
- 3 5.—Nota musical.
- 4.—Consonant.
- 6 8.—Nota musical.
- 1 2 3.—Part del cos.
- 1 3 6 6.—Carrer de Barcelona.
- 5 6 5 4 8.—Nom de dona.
- 8 6 5 6 6 8.—Poble catalá.
- 1 2 3 2 4 5 6.—Grau militar.
- 1 8 3 2 6 7 4 8.—Nom de dona.

CINTET BARRERA Y CARGOLINET.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal, consonant.
—2.ª: en los barcos.—3.ª: objecte preciós.—4.ª: nom de dona.—5.ª: eyna de manyá.—6.ª: nom de dona.—7.ª: vocal.

C. BARRERA.

UNA...

Vestida al us de sa terra,
diu que ha vingut de Gandia;
mes ¡ay!... ¡ja durá sombrero
demá... ó qualsevulga día!

GEROGLÍFICH

× ×
I
n d r
I I I I I
n d r
I
E R A

JOAN TORNÉ.

Medicaments del Dr. WOOM

Aixerop lactífich,
per augmentar la can-
titat y millorar la ca-
litat de la llet. Utili-
ssim per mares y di-
das.

Aixerop pectoral,
pera curar tota classe
de tos

Aixerop antidia-
rreich estomacal, per
curar las diarreas y
malalties de ventrell.

UNICH DEPÓSIT:

AIXEROPERIA

DEL

DR. GENER

Petrítxol, 2, Barcelona

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63